

Säästlik jõekatamaraan rahulikuks kulgemiseks

Nagu nimigi ütleb, on FlowBoat mõeldud voolavaks liikumiseks, seega eelkõige jõgedele ja siseveekogudele. Ökonoomne mootor, juhiluba pole vaja, lisavarustuses grill ja piknikulauake – lahe alus jõgedel-järvedel kalastamiseks ja puhkamiseks. Tartlaste välja töötatud eriskummalise välimusega paate on meie vetel juba kaks ning firma plaanib oma aluse viia ka sügisel toimuvale Hamburgi paadimessile.

Tekst ja fotod: Jaano Martin Ots

Proovisõiduks Pirital olime kokku leppinud ühe keskmise kirdetuulega mõnusa maikuu päeva, mis saab esimeseks merkatsetuseks ka FlowBoat tiimile ja alusele – varem on sõidetud vaid sisevetel. Torm jäi meil siiski üle elamata ning maatuul ei tõstnud ka väga suurt lainet. Paadi tootjate hinnangul olid olud üsna sarnased nagu Peipsil.

Respos spetsiaalselt sellele paadile välja töötatud haagiselt käis paadi veestamine kiirelt ja lihtsalt ning paadiga üldiselt tutvumiseks tegime esialgu väikse tiiru Pirital jõel.

Kuigi pikkust on vaid 7 meetrit, mõjub paat eemalt vaadates massiivsema ja suuremana kui ta tegelikult on, ilmselt tekitab kõrge kajut sellise optilise pette. Esmamulje Flowboat 700 pardale astumisest on, nagu oleks parvele tulnud. Nelinurkne tekk, mida ümbritseb

toekas reeling, torbikukujuline kajut - või roolimaja, kuidas kellelegi meeldib nimetada, kõrgub keset platsi ja aluse lõpetab lai ahtripink. Tekk paikneb veepinnast kõrgel ja kuna parras puudub, tekib illusioon palju suurema laeva reelingu ääres seisemisest. Alus püsib stabiilselt vees ega kõigu iga sammu peale ja parras kannab hästi, nagu katamaraanidel kombeks.

Selgitab firma tegevjuht **Katri Tammekand**: „Seda tüüpi paatide ehitamise idee sai tõepoolest alguse hobist. Tartlased, nagu me oleme, on meie koduveteks jõed-järved. Vee- matkamine aga meeldib, varasematel aegadel oleme palju sõitnud pontoonidel parvede ja muude sarnaste alustega, käinud kalastamas ja teinud niisama puhkeretki Emajõel ja Peipsil. Eks need alused arenesid aja jooksul, tulid kaasaegsemad mootorid ja mugavamad pardasüsteemid. Sellest siis tekkiski mõte, et teeme ka ühe korralikumana. Nii kaasasimegi laevaarhitektid Enn Metsari ja Margus Liigsoo

ja pisut rohkem kui aastase töö tulemusena on mudel valmis ning esimesed alused vees. Täname ka Niina ja Rein Nigulit toetuse eest esimese mudeli välja töötamisel!”

Katamaraaniprojekti juht on **Raivo Pääsuke**, kes proovisõidul alust ja selle eripärasid ka lahkelt tutvustab. „Püüdsime FlowBoat'i juures säilitada kõiki parvesõidul kogunenud häid omadusi ja kogemusi. Kontseptsioon ongi selles, et me töötasime välja ühe toimiva ja ruumika põhja, mille nelinurksele tekile on võimalik vastavalt soovile paigaldada erikujulisi kajuteid, juhtkonsoole või varikatuseid. Konkreetne mudel on keskkaajutiga *walk-around*-tüüpi paat, aga kuna kogu tehnika ja seadmed on katamaraani pontoonides, siis põhimõtteliselt võib siia pinnale ehitada mida iganes. Oleme proovinud ka purje, et näiteks järvesõidul mugavamatel kursidel kütust säästa ja mootorimüra asemel vaikust nautida. Kogu projekt on nii üles ehitatud, et saak-

sime neid katamaraane ka seeriaviisiliselt tootma hakata. Detailide jaoks on tehtud vormid, kõik on läbi arvatud, dokumenteeritud ja katsetatud. Selles osas on meile olnud suureks abiks Kiili Paadi tootja Efekt AS,“ selgitab Pääsuke.

Raivo paneb mootori käima ja alus hakkab liikuma. Mootor (20 hj Honda) on leidliku konsooli abil kinnitatud katamaraani keredele vahele ning eestpoolt kaitstud veel ka spetsiaalse pritsmekattega. „Pontoonidel parvedelt õpitud tarkus, muidu hakkab vett üles loopima. Ise oma kogemustest oleme õppinud,“ kirjeldab Pääsuke.

Tähelepanu väärib üsna tugev külgtriiv, sest pinda on FlowBoat'l palju, kuid süvis väike ja kiilude aset täidavad kummagi pontooni ahtris olevad pikad roolilehed. Roolilehed ja rippmootor on omavahel ühendatud, nii et pöörämisel töötavad kõik kolm sünkroonis. Tugevas külgtuules tahab alus aga päris jõuliselt gaasi saada, et võõr vastu tuult pöörata ja sõidutrajektor teeb algselt plaanitust palju suurema kaare. Kui aga käik sees ning katamaraani kered, roolilehed ja mootor kõik tasakaalus töötavad, ei ole ka triiv enam nii märgatav.

Siledal veel ja tuule eest kaitstud jõel aga

manööverdab FlowBoat kenasti. Eks Raivo on seda juhtimist harjutanud ka, kuid sildumised, pöörded ja muud manöövrid õnnestuvad sujuvalt ja suurema gaasitamiseta. Võõritekile paigaldatud päevitusmadratsil lebaskledes on igatahes tunne, nagu hõljuks vee kohal. Tagatekilt võõri pääsemiseks tuleb ennast läbi suruda reelingu ja kajuti vahelt ning ega seal väga palju ruumi ei ole. Läbi saab, kuid kiirustades või asju käes kandes peab ettevaatlik olema.

Teeme Pirita paadilaenu ees tiiru ja suundume merele. Sadamaväravas tervitab meid terav lainetus ja hetkeks on tunne, et kas nüüd hakkab midagi juhtuma? Aga ei, paadi kered löikavad end lainetest kenasti läbi ja alus on stabiilne. Võtame kursi Naissaare poole. Eriline avamererakett FlowBoat muidugi ei ole ja pole selliseks ka mõeldud. Suurimaks kiiruseks saavutame allatuulekursil pisut üle 10 sõlme ja Pääsuke kinnitab, et see ka enamvähem arvestatud maksimumkiiruse lähedal. Suurema mootoriga ei ole seda alust veel katsetatud, kuigi tüübikinnituse järgi võiks mootor olla kuni 50 hobujõudu. Kui palju see kiirusele juurde võiks anda, ei julgenud Raivo prognoosida, kuid ilmselgelt ei ole see keretüüp glisseerivaks sõiduks mõeldud. See- ja pigem väiksem mootor ja väiksem kütusekulu.

Merekatsetused läbib FlowBoat edukalt. Proovisin tuule ja laine suhtes erinevaid kursse ja kõik oli väga sujuv, kuid laine polnud proovisõidupäeval ka väga kõrge, ehk 30-40 cm. Rooli kuulas FlowBoat hästi ja lahtisel veel ei olnud ka triiv kuigi märgatav. Hea tahtmise korral sai jõuliselt lainetes sõites teki ka pritsmetega üle kasta ning täpselt külglaines sõites hakkab alus tuntavalt kõikumama. Kajutis istudes aga ei ole pritsmetest suurt probleemi, jõuline klaasipuhastaja hoiab roolimehe vaate puhta.

Kasutusmugavus vajab matkal järeleproovimist

Panipaiku on katamaraanil esmapilgul üksjagu. Et aku, kütusepaak ja muu tehniline osa on peidetud katamaraani keredesse, on mahukas ahtripink ja kajuti istmed vabad muu varustuse tarbeks, õngeritvade jaoks on reelingus vastavad hoidjad. Kas sellest aga piisab, et 4-6 liikmelise seltskonna mitme päeva matkavarustus ära paigutada, vajaks eraldi katsetamist.

Magamiskohad on kajuti eesosas põrandal ja kuna konkreetse mudeli juhiiste on täpselt kajuti keskel, tundub juurdepääs neile kitsavõitu. Paadi ehitajate kinnitusele mahub sinna 4 inimest magama, ning see võib ka täiesti tösi olla – tingimusel, et lepitakse enamvähem telkimisele sarnanevate oludega. Magamisruumi lagi on madalal ning ronimine tagumistele kohtadele käib üle esimeste.

Kajutis istudes tundub see aga küllaltki ruumikas. Eriti hea väljavaade avaneb juhikohalt, vajadusel saab ka püsti tõusta ja pea katuseluugist välja pista. Kajutiseinad on polsterdatud, kuid soojustamata, talvekasutuseks ei ole see alus mõeldudki. Soovi korral saab paigaldada ka Wallase või muu soojendussüsteemi, kuid täpselt kohta pole sellele veel välja mõeldud. Täna valmis olevatel FlowBoat'idel on vaid esiklaasil väike elektrisojendusega ventilaator, et klaas ka niiskema ilmaga udust puhas hoida.

See-eest saab aluse reelingu taha grilli riputada ja ahtripingi ette kena piknikulaua paigaldada. Piknikulaua kinnitusele on aga veel teinegi funktsioon – sinna käib ka mast. Milline FlowBoat'i taglas täpselt olema hakkab, ei ole tänaseks veel täpselt paigas, kuid ilma lisakiiludeta ilmselt tõsisemast purjetamisest unistada ei saa. Pigem on puri abiks allatuulekurssidel kulgemisel. Kuid Raivo Pääsuke kinnitab, et konsultatsioonid erinevate spetsialistidega jätkuvad ja välistatud pole veel midagi. „Kui leidub sobiv taglastus, küll lahendame ka kiilude küsimuse,“ kinnitab ta.

Tehnilised näitajad

Pikkus: 7000 mm

Laius: 2500 mm

Vabaparda kõrgus: 500 mm

Disainsüvis: 350 mm

Maksimaalne koormus
(inim. + last): 590 kg

Mass täiskoormusel: 1590 kg

Mootori lubatud suurim võimsus:
40 kW

Inimeste arv: 6

Merekategooria: CE/C

Materjal: klaasplast komposiit